

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS

498-OJI EESRK PLENARINĖ SESIJA, ĮVYKUSI 2014 M. BALANDŽIO 29–30 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl skirtingų kartų ir kultūrų sąveika grindžiamų priemonių, skatinančių kitoje valstybėje narėje pradedančių dirbti jaunųjų ES piliečių socialinę integraciją (nuomonė savo iniciatyva)

(2014/C 311/01)

Pranešėja **Renate Heinsch**

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, vadovaudamasis savo Darbo tvarkos taisyklių 19 straipsnio 2 dalimi, 2013 m. rugsėjo 19 d. nusprendė parengti nuomonę savo iniciatyva dėl

Skirtingų kartų ir kultūrų sąveika grindžiamų priemonių, skatinančių kitoje valstybėje narėje pradedančių dirbti jaunųjų ES piliečių socialinę integraciją

(nuomonė savo iniciatyva).

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2014 m. balandžio 7 d. priėmė savo nuomonę.

498-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2014 m. balandžio 29–30 d. (2014 m. balandžio 30 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 187 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 9 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) pripažįsta, kad augantis jaunųjų ES piliečių judumas darbo tikslais yra svarbus ir sveikintinas žingsnis pasinaudojant viena iš pagrindinių Europos Sąjungos teisių ir jį vis dažniau lemia poreikis. Judumas darbo tikslais padeda spręsti kritinės padėties atvejus tiek kilmės šalių, tiek priimančiųjų šalių darbo rinkose. Jaunieji darbo migrantai prisideda prie priimančiosios šalies ekonominio ir socialinio vystymosi ir taip pat suteikia jai nematerialinių gėrybių: įvairovė atveria naujų galimybių įmonėms ir visuomenei.

1.2 Nors jaunieji darbo migrantai ir pasinaudoja jiems prieinamomis profesinėmis galimybėmis, nepaisant sėkmingos integracijos darbo vietoje priimančiojoje šalyje jiems dažnai kyla rimtų neprofesinės socialinės integracijos į naują gyvenamąją aplinką problemų. Kitose nei jų kilmės šalis valstybėse narėse dirbantys jaunieji Europos piliečiai yra labai skirtingi. Visi jie turi teisę gauti paramą integracijos etape, ypač turintys menkus kalbos įgūdžius ir ribotas finansines galimybes.

1.3 EESRK mano, kad daugiau dėmesio reikia skirti konkrečioms jaunųjų ES piliečių, pradėjusių dirbti kitoje valstybėje narėje ir apsistojusių joje ilgesniam laikui, poreikiams ir sunkumams, susijusiems su dalyvavimu visuomenės gyvenime. Kitaip gali kilti labai rimtų problemų tiek jiems patiems, tiek priimančiosioms šalims.

1.4 EESRK išpėja ES institucijas ir valstybes nares, kad plinta prieš mažumas ir migrantus nukreipta ksenofobija ir rasizmas, ir reikalauja imtis ryžtingų veiksmų prieš tokį elgesį ir jį skatinančias grupuotes.

1.5 Europos Komisija raginama remti valstybių narių pastangas nustatyti veiksmingesnę integracijos politiką šiai jaunųjų ES migrantų, jau radusių darbą kitoje Europos Sąjungos valstybėje, grupei, skatindama patirties mainus ir dialogą. Šiuo tikslu EESRK ragina stiprinti pagal projektą „Tavo pirmasis EURES darbas“ finansuojamas programas.

1.6 Integracija yra socialinio pobūdžio procesas, kurio pagrindą sudaro asmenų ir jų grupių santykiai. Jis yra dvikryptis, todėl susijęs ne tik su imigrantais, bet ir su priimančiąja visuomene.

1.7 Pirmiausia Europos Komisija turėtų sudaryti palankias sąlygas keistis gerąja praktika ir registruoti sėkmingai įgyvendintas strategijas ir praktiką, remiančias šių jaunųjų darbo migrantų pastangas integruotis į visuomenę. Visų pirma būtų galima pripažinti ir pabrėžti skirtingų kultūrų ir kartų sąveika grindžiamų strategijų ir projektų, kaip šalių „priėmimo kultūros“ iniciatyvų, svarbą, nes tai yra perspektyvios skatinamosios priemonės.

1.8 ES patvirtino naujas prieš laisvo judėjimo teise besinaudojančių Europos Sąjungos piliečių diskriminaciją nukreiptas priemones, kurios turi būti veiksmingai taikomos nacionaliniu lygmeniu, kadangi visuomenės, kuri leidžia diskriminuoti imigrantus, negalima laikyti integruojančia.

1.9 Su šiomis patikrintomis koncepcijomis ir projektais Komisija turėtų supažindinti valstybes nares, rekomenduodama sekti jų pavyzdžiu kūrybiškai. Valstybės narės turėtų būti raginamos Europos Komisijai pranešti apie įvairių subjektų sėkmingai įgyvendintas priemones siekiant gerinti duomenų kaupimą, taigi ir plėsti patirties mainus.

1.10 EESRK rekomenduoja Komisijai vėliau išnagrinėti, ar galimi atitinkami tolesni veiksmai ir kaip juos būtų galima įgyvendinti. Visų pirma ji turėtų sukurti koncepciją, kaip naudojantis esamomis Sąjungos programomis, platformomis, fondais ir iniciatyvomis būtų galima taikyti patikrintas ir novatoriškas strategijas ir jas remti.

1.11 EESRK siūlo Komisijai remti socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės veiksmus, kurie atlieka didžiulį vaidmenį imigrantų integravimo juos priimančios ir užtikrinant jų dalyvavimą srityje.

1.12 EESRK mano, kad Europos Komisijai turėtų būti svarbu per pilietinės visuomenės organizacijas įtraukti jaunuolius į svarbius šios srities planavimo ir sprendimų priėmimo procesus, kad būtų galima tinkamai įvardyti šios tikslinės grupės poreikius ir sunkumus, taigi ir sėkmingai juos spręsti.

1.13 Didelė atsakomybė, be abejo, tenka socialiniams partneriams ir pačioms įmonėms, kuriose dirba užsienio jaunuoliai. EESRK nuomone, jie turėtų aktyviau dalyvauti rengiant jaunų darbuotojų poreikius atitinkančias integracijos programas.

2. Išanga

2.1 Jaunųjų ES piliečių judumas intensyvėja, ir daugelis palieka savo gimtąją šalį – dažnai dėl beviltiškos padėties darbo rinkoje (tačiau nebūtinai tik dėl šios priežasties) – tikėdamiesi rasti darbą kitoje ES valstybėje narėje. Taigi jie pasinaudoja savo pagrindine laisvo judėjimo Europos Sąjungoje teise, įgyvendina ES tikslą didinti judumą darbo tikslais ir pasinaudoja atsirandančiomis galimybėmis. Jie turi tokį patį teisinį statusą kaip ir priimančiosios šalies piliečiai, tačiau susiduria su ypatingais iššūkiais ir turi specialių poreikių.

2.2 Kitose nei jų kilmės šalis valstybėse narėse dirbantys jaunesni Europos piliečiai yra labai skirtingi. Tai ne tik iš tikrųjų gerai išsilavinę jaunuoliai, bet ir žemą išsilavinimo lygį ir ekonominių sunkumų turintys žmonės, kurie ryžtasi kurti ateitį ne savo gimtojoje šalyje. Ypač pastarieji susiduria su didžiausiais integracijos sunkumais, kadangi dažnai neturi tinkamų kalbos įgūdžių ir finansinių galimybių, reikalingų užtikrintai įsitvirtinti kelionės tikslo šalies visuomenėje.

2.3 Būtina užtikrinti šiems jaunuoliams galimybę lengvai integruotis į visuomenę, kad jie galėtų dalyvauti priimančiosios šalies visuomenės gyvenime, kuris tik atvykus į šalį buvo nežinomas arba menkai žinomas, ir būti aktyviais nariais, t. y. patirti svarbiausius pilietybės aspektus naujoje aplinkoje.

2.4 Iniciatyva „Tavo pirmasis EURES darbas“, numatyta pavyzdinėse iniciatyvose „Judus jaunimas“ ir Jaunimo galimybių iniciatyvoje, Europos Komisija skatina jaunimo profesinį judumą, kad būtų galima įgyvendinti strategijoje „Europa 2020“ nustatytą tikslą, t. y. pasiekti 75 proc. užimtumo lygį ir pagerinti Europos darbo rinkų veikimą.

2.5 Šioje savo iniciatyva rengiamoje nuomonėje nagrinėjami iki šiol ne tokiais svarbiais laikyti sunkumai, susiję su socialine ir kultūrine integracija į naują gyvenamąją aplinką kuo aktyviau dalyvaujant priimančiosios visuomenės gyvenime. Tačiau kartu EESRK pripažįsta, kad reikia papildomoje nuomonėje išnagrinėti socialines išlaidas ir kitas pasekmes, kurias kilmės šalims ir regionams sukelia judumas darbo tikslais ir migracija, visų pirma jaunuolių.

2.6 Nuomone siekiama skatinti didesnę informuotumą apie šį svarbų jaunųjų ES migrantų integracijos aspektą tiek priimančiosiose ir kilmės šalyse, tiek Sąjungos lygmeniu. Atitinkamų veiksmų būtinybė pabrėžiama siekiant parengti įrodymais pagrįstas ir perspektyvias koncepcijas valstybėse narėse ir jas propaguoti Sąjungos mastu palyginant atskirus metodus ir tam tikrą patirtį.

2.7 Priimančiosios šalys ir įmonės jau iš dalies teikia veiksmingą paramą, tačiau ji iš esmės orientuota į su darbo vieta susijusius aspektus. Tačiau tik išimtiniais atvejais šią paramą papildė bendros „priėmimo kultūros“ strategijos. Iniciatyva „Tavo pirmasis EURES darbas“ skatinamos darbdavių organizuojamos jaunų darbuotojų integracijos programos (kalbų ir mokymo integruotis kursai padedant administracijai, parama perkėlimo atveju). Dar trūksta tinkamų strategijų, struktūrų, metodų ir patirties, kad būtų galima šiems jaunuoliams padėti integruotis į priimančiosios šalies visuomenę ir kultūrą ir užtikrinti, kad ši pagalba būtų veiksminga, skatinanti, tačiau kartu ir keltų jiems iššūkius.

2.8 Atitinkamos koncepcijos ir priemonės turėtų būti grindžiamos skirtingų kartų ir kultūrų sąveika. Jos gali būti labai svarus indėlis į integraciją ir naudojimąsi Sąjungos pilietyste priimančiojoje šalyje. Reikėtų kiek galima labiau pasinaudoti vyresnių kartų sukauptomis žiniomis. Visų pirma jau sėkmingai integravęsi skirtingų tautybių imigrantai dėl savo skirtingos kultūrinės kilmės gali pasiūlyti novatorišką tarpusavio pagalbą ir specifinių solidarumo formų.

2.9 Nesėkminga socialinė integracija ir nepakankamas šių asmenų tapatybės ir jų specialių poreikių pripažinimas gali sukelti labai opių problemų tiek patiems jaunuoliams, tiek priimančiajai visuomenei. Žlugus viltims ir kylant naujoms abejonėms dėl perspektyvų dažnai dingsta buvęs teigiamas nusistatymas priimančiosios šalies atžvilgiu ir netgi gali susiformuoti agresyvus ir radikalus nusistatymas ir elgesys.

2.10 Todėl šie jaunuoliai turi pajusti, kad „jie yra vertingi, laukiami ir jiems bus padėta“, kad nesusidarytų išpūdis, jog „jie tik kelia problemų ir trukdo“. Ypač reikėtų vengti nusivylusių kompetentingų ir motyvuotų jaunuolių išvykimo į trečiąsias šalis ir stengtis, kad Europos Sąjunga jų neprarastų.

3. Iššūkiai ir sunkumai, su kuriais jaunuoliai susiduria svetimose šalyse

3.1 Jau yra taikomos geros Europos Sąjungos konsultavimo ir paramos sistemos ES darbo ieškantiems jaunuoliams, pavyzdžiui, „Judus jaunimas“, EURES, Europos profesinio judumo portalas ir pan., ir priimančiosios šalys yra parengusios daug priemonių šioje srityje, tačiau šios programos daugiausia, o gal net išimtinai, orientuotos į darbo rinkos aspektus arba yra susietos su darbo vietomis. Visos kitos jaunuolių gyvenimo sritys, sunkumai ir specialūs poreikiai dažniausiai lieka pamiršti, kitaip tariant, nėra paramos pasiūlymų arba jų nepakanka.

3.2 Didžiausias sunkumas, su kuriuo priimančiojoje šalyje susiduria naujieji atvykėliai yra tai, kad jie pradžioje nežino valstybės struktūrų ir procedūrų ir nepakankamai supranta visuomenės įpročius ir kultūrą. Tai, o daugeliu atvejų dar ir nepakankamos kalbos žinios, ypač sumažina galimybes pasinaudoti teisėmis ir viešosiomis paslaugomis ir kelia pavojų, kad šie asmenys ekonominiu ir socialiniu požiūriu liks nuskriausti, visų pirma neprofesinėje srityje.

3.3 Kasdieniame gyvenime gali kilti įvairių sunkumų, pavyzdžiui, dėl būsto, galimybės gauti bendro pobūdžio ir specialias paslaugas, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ir socialinės paramos srityje, gali atsirasti ir įvairiausių kitokių asmeninių poreikių, įskaitant laisvalaikį ir tikėjimo išpažinimą. Su tokiais sunkumais susiduria visi, kurie dirba kitoje nei jų kilmės šalis.

3.4 Kai nepakanka galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime arba sunku jomis pasinaudoti, kyla izoliacijos grėsmė. Tai gali lengvai prasidėti nuo paprastų kasdiniųjų situacijų ir baigtis atskirtimi, diskriminacija bei išstūmimu iš socialinio gyvenimo ir gali turėti sunkių psichologinių pasekmių, vedančių į socialinį ir emocinį izoliuotumą. Šiems jaunuoliams tokia situacija yra ypač sunki, nes jie negali tikėtis paramos iš buvusios artimos aplinkos, pavyzdžiui, jų šalyje likusios šeimos, įprasto draugų rato ar bendraamžių grupės.

3.5 Taigi, vienas iš svarbiausių būdų socialinei integracijai į priimančios šalies visuomenę užtikrinti – veiksmingas dalyvavimas bendrame visuomenės gyvenime išitraukiant į socialinę, politinę, kultūrinę, sportinę veiklą ar išpažįstant tikėjimą, pavyzdžiui, per klubus, draugijas, asociacijas, partijas ar profesines sąjungas. Tačiau dažnai užsienio jaunimui į šią veiklą įsilieti trukdo įvairios kliūtys, be to, dažnai trūksta būtinų priemonių juos įtraukti, paraginti ir supažindinti su šia veikla. O tai gali lengvai pastūmėti į nematerialųjį jaunųjų migrantų nuskurdimą, kurio padariniai taip pat gali būti pražūtingi.

3.6 Todėl EESRK mano, kad būtina stiprinti EURES tinklą, kuris iki šiol turi trūkumų ne tik pasiūlos ir paklausos susiejimo, bet ir paramos įtraukčiai ir integracijai požiūriu. Neseniai išplėtus EURES tinklą, kuris jau apima profesinę praktiką ir pameistrystę, pastarasis aspektas tampa vis svarbesnis, kadangi galima daryti prielaidą, kad Europos judumo procesuose dalyvaus vis daugiau labai jaunų žmonių.

3.7 Plėtojant integracijos programas esminį vaidmenį gali atlikti priimančiosios ir kilmės šalies bendradarbiavimas, kuris, laikantis holistinio požiūrio, skatina „sąmoningą migraciją“ ir taip sudaro palankias sąlygas kurti jauniems dirbantiems migrantams prieinamus tarptautinius kultūrinius tinklus ir gali būti svarus indėlis įgyvendinant integracijos programas.

4. Svarbios jaunųjų darbo migrantų apsaugos ir paramos sritys

4.1 Su darbo vieta nesusijusioje aplinkoje jauniems darbo migrantams labai padėtų, jei būtų remiamas jų noras jungtis į tinklus. Tai galima pasiekti struktūruota komunikacija arba organizuojant vietas ar regioninius renginius, kuriuose būtų inicijuojami ir remiami patirties, informacijos apie teises ir pareigas, sunkumus ir nesklaidumus, sprendimo galimybes ir pan., mainai. Kuriant naujus pažįstamųjų tinklus svarbus vaidmuo tenka socialinei žiniasklaidai.

4.2 Kadangi jaunieji darbo migrantai dažniausiai yra labai motyvuoti ir norintys dalyvauti, reikėtų jiems suteikti įvairių galimybių ir paprastų būdų, padedančių patiems susikurti verslo projektus, juos išplėtoti ir įgyvendinti. Siekiant šio tikslo jiems galėtų padėti patyrę vyresni asmenys, visų pirma rinkos galimybių, techninių ir administracinių sąlygų, finansavimo, personalo įdarbinimo ir pan. klausimais priimančiosios šalies socialinėje ir ekonominėje srityje.

4.3 Jaunųjų užsienio darbuotojų dalyvavimas už darbo aplinkos ir integracija yra plati ir svarbi sritis, kuriai praktiškai neskiriama dėmesio ir kurioje būtinos paramos ir skatinimo priemonės. Nepakanka, kad jaunuoliai kursuose įgytų bazinių priimančiosios šalies kalbos įgūdžių, o darbo vietoje įvaldytų profesinę kalbą.

4.4 Norint susiorientuoti naujoje gyvenamojoje aplinkoje, patenkinti asmeninius poreikius ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, reikia daug daugiau. Visų pirma reikia patikimos informacijos, tinkamo orientavimo, tikro santykio su kalba įvairiose gyvenimiškose situacijose ir ilgalaikės patikimos asmeninės paramos nesėkmės ir nusivylimo atveju.

4.5 Konsultacijos ir parama ypač svarbios ieškant būsto, kilus konfliktui gyvenamojoje aplinkoje, apskritai tvarkant kasdienes reikalus, finansų ir mokesčių srityje, siekiant toliau mokytis, dalyvauti socialinėje, kultūrinėje, religinėje ar sportinėje veikloje, organizuojant laisvalaikį, naudojantis piliečio teisėmis ir dalyvaujant politikoje. Visais šiais atvejais ypač vertingą pagalbą gali suteikti kiti jauni užsieniečiai ir priimančiojoje šalyje jau ilgiau gyvenantys tėvynainiai, taip pat vyresni priimančiosios šalies piliečiai, kurie yra pasirengę padėti asmeniškai.

4.6 Kuriant paramos ir konsultacines priemones reikia priimti sprendimus dėl labai įvairių sunkumų ir poreikių. Pradžioje dažnai susiduriama su pirminėmis teisinio, materialinio ar techninio pobūdžio problemomis, kurias, suteikus tinkamą pagalbą, galima palyginti lengvai išspręsti. Tačiau daug sunkiau pašalinti socialinės integracijos proceso kliūtis – tam gali prireikti ilgalaikės ir patikimos pagalbos.

4.7 Sudėtingose situacijose, kai reikia priimti sprendimą, ar kilus konfliktui gali būti labai svarbu jauniems imigrantams skirti „globėją“ arba „mentorių“, ar net EURES programos konsultantą, į kurį jaunuoliai galėtų kreiptis patarimo ir su kuriuo galėtų užmegzti pasitikėjimu grindžiamus santykius. Labai svarbu, kad tokie asmenys, pirma, turėtų patirties dirbant su įvairiomis kultūromis, taigi, ir reikiamą supratimą, ir, antra, galėtų veiksmingai bendrauti ir gebėtų teikti pagalbą, kuri taptų savipagalba.

5. Paramos priemonių teikėjai ir dalyviai

5.1 Didelė atsakomybė, be abejo, tenka socialiniams partneriams ir pačioms įmonėms, kuriose dirba užsienio jaunuoliai. Neprofesinėje srityje jie be kita ko gali pasiūlyti konsultacijas ir konkrečią pagalbą, pavyzdžiui, motyvuodami visų pirma vyresnius darbuotojus tapti bendradarbiaujančiais, konsultuojančiais „mentoriais“ ar „globėjais“ įmonėje dirbantiems jaunesiems darbo migrantams, kartu jiems padėti visų pirma su darbo aplinka nesusijusiais klausimais. Neskiriant finansavimo mažosiose ir vidutinėse įmonėse tai beveik neįmanoma, todėl reikia ieškoti sprendimų šiam ypatingam iššūkiui įveikti, pavyzdžiui, numatyti tokio pobūdžio veiklą pagal iniciatyvą „Tavo pirmasis EURES darbas“ finansuojamose programose.

5.2 Pilietinės visuomenės organizacijos tradiciškai imasi spręsti daugiausia su profesine veikla nesusijusias žmonių problemas ir sukuria galimybes gerinti socialinę integraciją ir stiprinti visuomenės sanglaudą. Kurdamos bendrą savo veiklos viziją, šios organizacijos turėtų visų pirma su socialine, kultūrine, sportine ir kita laisvalaikio veikla susijusiomis priemonėmis, tikslingai orientuotomis į konkrečius jaunųjų darbo migrantų sunkumus ir poreikius, artimiau bendradarbiauti su šia ateičiai svarbia grupe.

5.3 Tiek darbo aplinkoje, tiek ir neprofesinėje srityje labai naudinga sudaryti galimybę patyrusiems vyresniems žmonėms bendrauti su jaunaisiais migrantais. Labai vertingos yra vyresnių žmonių sukauptos žinios ir gebėjimas vertinti, kuriais jie noriai dalijasi su jaunimu. Tai gali ne tik padėti spręsti problemas, bet ir yra svarbi dialogo, skatinančio visuomenės sanglaudą, forma. Be to, tai duoda abipusės naudos. O jei dialogo partneriai dar yra įvairių kultūrų, tai suteikia svarbios patirties atviroje ir daugialypėje visuomenėje, kuri visiems užtikrina prieigą ir dalyvavimo galimybes.

5.4 Nepaisant visų egzistuojančių institucinių pagalbos ir paramos programų, ypač svarbus sėkmingo priemonių įgyvendinimo veiksnys yra asmeninių santykių lygmuo. Asmeninė patirtis, tiesioginis bendravimas, asmeniniai išpareigojimai, pasitikėjimas kito gebėjimais ir bendri potyriai paspartina daug vilčių teikiančią išitraukimą į naują darbo pasaulį ir visų pirma į kitokią visuomenę. Užtikrinti tokią kiekvienam pritaikytą asmeninę pagalbą per tiesioginius žmonių ryšius yra svarbi užduotis, kurią atlikti galima visų pirma struktūruotai organizuojant savanorišką veiklą. Kas už tai galėtų ar turėtų būti atsakingas, priklauso nuo atitinkamos priimančiosios šalies kultūros.

5.5 Svarbu, kad nebūtų bandoma nacionaliniu ar Europos lygmeniu reikalauti taikyti vienodus sprendimus. Tai yra žmogiški poreikiai ir sunkumai, kuriems nėra nustatytų standartų, tačiau kuriems reikia įvairiapusių, lanksčių ir visada novatoriškų sprendimų atsižvelgiant į atitinkamų asmenų kilmę, vietos sąlygas ir atitinkamą individo padėtį.

5.6 Labai sėkmingai taikoma asmeninės pagalbos forma yra vadinamosios „vyresniųjų ekspertų paslaugos“⁽¹⁾. Tai į pensiją išėjusių asmenų savanoriškais pagrindais jaunimui suteikiamos profesinės žinios ir patirtis labai įvairiose darbo srityse. Vyresnių asmenų kompetencijos perdavimas ir asmeniniai išpareigojimai skatina abipusį supratimą ir kartų tarpusavio bendradarbiavimą bei pagarbą, o tai yra labai svarbus indėlis į socialinę visuomenės sanglaudą.

5.7 Kad strategijos būtų perspektyvios, svarbu, kad egzistuojančios galimybės ir sėkminga praktika būtų sistemingai registruojama, vertinama remiantis rezultatais, gerai koordinuojama ir viešinama tam skirtomis informavimo priemonėmis. Tam būtinas glaudus visų subjektų ir atsakingų organizacinių vienetų bendradarbiavimas ir nuolatinis visiems suinteresuotiesiems dalyviams atstovaujančių organizacijų ir suinteresuotų asmenų dalyvavimas. Visų pirma reikia siekti, kad būtų teisingai nustatyti specialūs jaunųjų darbo migrantų poreikiai ir sunkumai, tikslingai kuriamos strategijos ir priemonės, tinkamai naudojami ištekliai ir užtikrinama rezultatų kontrolė. Jauniesiems darbo migrantams reikia sudaryti sąlygas dalyvauti priimančius visus sprendimus ir atliekant vertinimus.

6. Išvalgos ir galimi Europos Komisijos žingsniai

6.1 Jaunųjų darbuotojų judumas atspindi vieną iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių. Jaunuoliai naudojami darbo jėgos migracijos teikiama galimybe. Tokiu būdu galima gerokai sušvelninti ne tik kilmės, bet ir priimančiųjų šalių darbo rinkos problemas. Reikėtų rinkti išsamius duomenis, juos analizuoti ir suprasti ypatingą kitose ES valstybėse narėse dirbančių jaunųjų ES migrantų, kurie yra labai svarbūs Europos atečiai, padėtį.

6.2 Visų pirma reikėtų daugiau dėmesio skirti neprofesinei jaunuolių iš kitų ES valstybių narių integracijai į priimančiosios šalies, kurioje jie rado darbą, visuomenę, nes integracija susijusi su dideliais iššūkiais ir sunkumais. Europos Komisija turėtų šioje srityje didinti šalių informuotumą, kaupti duomenis ir skatinti keitimąsi patirtimi bei dialogą.

6.3 Atsižvelgiant į tai Europos Komisija turėtų būti raginama imtis žingsnių, kad būtų kaupiami duomenys apie sėkmingą praktiką mažinant ypatingus jaunųjų darbo migrantų sunkumus, su kuriais jie susiduria norėdami dalyvauti priimančiosios šalies visuomenės gyvenime. Šiuo tikslu daug dėmesio reikėtų skirti skirtingų kultūrų ir kartų sąveika grindžiamoms priemonėms, remiančiomis šių iš kitų ES šalių atvykusių jaunuolių pastangas efektyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, kaip svarbiam „priėmimo kultūros“ aspektui.

6.4 Europos Komisija turėtų skatinti valstybes nares sekti jų pavyzdžiu kūrybiškai. Valstybės narės taip pat turėtų būti raginamos pranešti Europos Komisijai apie savo išbandytas novatoriškas tiek viešųjų, tiek privačių subjektų strategijas, programas ir konkrečias priemones, skirtas palengvinti ir paremti socialinę jaunųjų darbuotojų iš kitų valstybių narių integraciją, kad būtų galima intensyviau dalytis informacija apie įvairias paramos formas ir galimybes.

6.5 Europos Komisija, remdamasi šia Europos šalių teikiama informacija, turėtų išanalizuoti, kurioje srityje ir kokių gali tekti imtis veiksmų. Be to, ji turėtų sukurti koncepciją, kaip naudojantis esamomis Sąjungos programomis, platformomis, fondais ir iniciatyvomis būtų galima taikyti patikrintas ir novatoriškas strategijas ir jas remti.

6.6 Europos Komisija turėtų užtikrinti, kad patys jaunuoliai per savo pilietinės visuomenės organizacijas aktyviai dalyvautų, siekiant užtikrinti, kad jų poreikiai ir sunkumai būtų tinkamai fiksuojami, suvokiami ir galiausiai sprendžiami teikiant tikslingą paramą.

2014 m. balandžio 30 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Henri MALOSSE*

⁽¹⁾ <http://www.ses-bonn.de/>.